

(Trích Lu n ng tân th)

Nghe nói “L” có tr c lu t pháp. Rồi sau đó, “L” v a đ ra lu t pháp, v a b sung cho nh ng ch không th đ c a lu t pháp. “L” chính là lu t pháp v y. L i nghe “L” có sau lu t pháp, y là mu n nói t i cái lúc con ng i không c n ph i dùng t i lu t pháp n a thì “L” v n còn .. Thiên h đầu đầu cũng ch g m ng i v i ng i, n c nào cũng th c . V y mà “L” c a m i n c i không gi ng nhau. Có ph i t i “thu th ” c a m i n c khác nhau chẳng? Ví nh cái “L” c a n c Vi t sau đây. Có th coi là “đ c nh t vô nh”, th m chí ph i nói là đáng “t hào” nh t trong thiên h v y...

M y dòng trên v n cái ki u “l m nh m” c a “L i t a” trong Lu n ng tân th . Sau đây l i xin trích m t ph n c a b sách đó:

T C ng mu n đ u t , m r ng vi c kinh doanh buôn bán n c Vi t, m i th nh ý ki n Kh ng T . Kh ng T b o:

“N u ng i n c Vi t bi t gi L , thì có th làm ăn, buôn bán v i h đ c.”

Bèn sai=2 0th y T H sang n c Vi t đ đi u tra xem “L” ở bên đó th nào. T H vâng l i gi t theo m t ít b c r i khăn gói ra đi. L n l i hàng tháng tr i m i đ n đ a gi i n c Vi t. Đêm đ u tiên ng khách đi m, T H c n th n n m g i đ u lên hành lý. V y mà sáng đ y, th y đ u mình đang g i lên m t... bao c , còn gói hành lý thì đã v i nh t th y t lúc nào. T H bèn g i ch khách đi m đ n h i:

“N c Vi t l m k tr m th hay sao?”

Ch khách đi m t nh b tr l i:

“Ngài m t m t gói hành lý, l n không h n cái g i, n ng b t quá vài cân. Ch c n n a tên tr m cũng khuôn đi đ c, hu ng h ph i t n đ n m t tên. V y mà ngài đã v i k t lu n r ng n c Vi t l m k tr m? M t ng i mang danh h c trò c a Kh ng T nh ngài mà không s b thiên

h ch là h đ ?”

T H c ng i, đành ng m ngùi ch u m t gói hành lý. Đêm hôm sau. Đang ng , b ng có m t k b t m t l n vào t n gi ng, dí dao lên c th y đòi n p toàn b s b c trong ng i. T H s nguy đ n tính m ng, đành móc h t n p cho nó. Sáng ra, T H i m i ch khách đi m đ n. Rút kinh nghi m hôm tr c, l n này th y h i:

“N c Vi t v n còn m t tên k c p hay sao?”

Ch khách đi m th n nhiên tr i:

“Ngài ch là m t anh h c trò b ch đi n th sinh, i dúm đó th t th u t n i xa đ n, nom ch ng có gì n i b t. Ch c cũng không ph i h ng phú quý gì. Ng i n c Vi t x a nay tuy đ c ti ng là ng i h i ti n gi i nh t thiên h . Song ch c gì đã có nhi u k bi t ngài gi t theo ti n b c trong ng i. y th mà ngay đêm th hai, đã có k c p mò đ n h i th m. Ch ng t tr c m t, sau l ng ngài không lúc nào thi u k c p. V y mà ngài cho r ng c n c Vi t ch còn m t tên? Trình đ suy lu n c a ngài nông c n nh th , không s mang ti ng là dài l ng t n v i ?”

T H i ng i, x u h đ n n i không nói i đ c câu nào. Đành i th i chu n v i ra kh i đ a gi i n c Vi t. R i th y v a đi đ ng v a xin ăn, m y tháng sau m i v t i n c L , tình c nh th c th m. V t i nhà r i, T H đ i m A 5y hôm sau m i dám vào ra m t Kh ng T . Tr c tiên th y t i v chuy n đi không thu đ c k t qu gì, sau đó k i chuy n x y ra, nh có ý mu n thanh minh, hy v ng nh n đ c vài i an i. Không ng Kh ng T nghe xong i t ra m ng r . Ngài g t gù khen:

“Ta i th y chuy n đi c a ng i có k t qu t t đ y. K quân t ch nghĩ đ n chuy n m t c a. Vi c y ch ng t ng i n c Vi t r t bi t gi L . N c Vi t qu không h là con cháu Ngu Thu n. M t n c x Trung nguyên nh th , mà v n bi t gi L . Đi u đó th t đáng t hào, th t đáng t hào...”

T H tròn m t kinh ng c, không hi u Kh ng T khen th là nghĩa làm sao. Th y có ý h i b t m n, không ph c. Bèn th c m c:

“KB A h c trò này v a b tr m, v a b c p. L i còn ph i đ ng tai nghe gã đi m y u n ba t c l i, leo l o cái l m m. May còn mang đ c cái thân th a v đây, ch a đ n n i ch t đoi ch t khát đ c đ ng. Th mà Phu T không thêm đ ng lòng xót th ng l y m t ti ng, l i còn khen n c Vi t bi t gi “L”? K ngu này th t ch ng hi u ra làm sao c .

Câu nói c a T H không ng làm cho Kh ng T n i gi n. Ngài b t đ ng lên kh i gh , tr tay m ng:

“Sao mà đ u óc ng i u t i, l i c ch p làm v y. M t n c có l m k c p nh n c Vi t, mà v n bi t ăn tr m tr c, r i sau đó m i ăn c p. Phàm x vi c mà không nóng v i, l i có th t , l p lang nh th , ch ng ph i “LB” là gì? Gi s nó làm ng c l i, ăn c p ngay đêm đ u tiên, thì đ n đêm sau, ng i còn cái gì đ cho nó ăn tr m n a?”

M t đêm cu i tháng giêng năm Đinh H i (2007)

L i bàn c a Lê Anh Hoài

Đau quá!

Nh ng mà đúng đ y, v a đúng cái th c tr ng c a Vi t l i v a đúng cái không khí, th n thái đ i x c a x v n minh (Trung nguyên) v i man di (Vi t). Nó bi t Vi t là “ngo i h ng” r i nên c n ph i có m t chu n m c riêng m i xét n i. T hào ôi n c Vi t!

Cái hay nh t c a truy n này là nhân v t ch qu1n, nó là nhân v t thu n Vi t hay là “Vi t x n.” Nó trâng tráo, ng y già, nh ng l i có l i bi n lu n (mà các b c túc nho - tr chính th y Kh ng t) khó cãi c a cái gi ng “cùn.” Lý không thông nh ng cũng l p lý, t tin nh ai.

Ô hŏ...